Verenigingen en Stichtingen

Nederlanders maken veelvuldig gebruik van de vrijheid om verenigingen op te richten. Op elk denkbaar terrein zijn verenigingen aanwezig in onze samenleving: politiek, geloof, sport, muziek, toneel, milieu, enzovoorts.
Voor goede doelen worden vaak stichtingen opgericht.
De stichtingsvorm wordt ook op andere terreinen gehanteerd. Deze rechtsvorm komt bijvoorbeeld vaak voor op het gebied van maatschappelijk welzijn.

Van Elten • Van de Griend
Netwerk Notarissen

www.notarisweesp.nl

Verenigingen

Een vereniging mag geen doel nastreven waarbij de openbare orde kan worden verstoord of de goede zeden kunnen worden aangetast. Het doel mag ook niet in strijd met de wet zijn. Verenigingen mogen wel winst maken en fondsen vormen, maar die moeten ten goede komen aan het gemeenschappelijke doel. Een vereniging mag zich daarom niet richten op het maken van winst en die te verdelen onder de leden.

Oprichting vereniging

Een vereniging kan bij notariële akte, bij onderhandse akte of bij een mondelinge afspraak worden opgericht. De keuze van de oprichters (altijd minstens twee) heeft voor de vereniging uiteenlopende rechtsgevolgen.
De wet kent alle verenigingen rechtspersoonlijkheid toe, maar maakt tegelijk onderscheid tussen:

> Verenigingen met volledige rechtsbevoegdheid: dat zijn die verenigingen waarvan de statuten in een notariële akte zijn opgenomen;
> Verenigingen met beperkte rechtsbevoegdheid (alle andere verenigingen).
> Rechtsbevoegdheid betekent dat de vereniging zelfstandig rechten en plichten heeft. De vereniging met beperkte rechtsbevoegdheid kan ook rechten en plichten hebben, alleen kan deze vereniging nooit onroerend goed (juridisch: "registergoederen") verkrijgen en kan ook geen erfgenaam zijn.

Belangrijker dan de beperkte rechtsbevoegdheid is echter dat de bestuurder die deze vereniging verbindt, naast de vereniging volledig aansprakelijk is, voor het gehele bedrag. Weliswaar kan deze vereniging drager zijn, zoals u, van rechten en plichten, maar voor rechtshandelingen is steeds naast de vereniging een ander verantwoordelijk.

Statuten vereniging

Bij de oprichting zijn de statuten het belangrijkste stuk. De statuten vormen als het ware de grondwet van de vereniging. Daarnaast wordt vaak een huishoudelijk reglement opgesteld, met uitvoeringsbepalingen en/of aanvullingen op de in de statuten neergelegde regels. Bijvoorbeeld: de wijze van aanvragen van het lidmaatschap, de wijze van contributiebetaling, de besluitvorming binnen het bestuur, het gebruik van het clubhuis, enzovoort.
Als de vereniging bij notariële akte wordt opgericht, dan moeten minimaal de volgende punten in de statuten worden opgenomen:

> De naam van de vereniging en de gemeente van vestiging;
> Het doel van de vereniging;
> De verplichtingen van de leden tegenover de vereniging, of de wijze waarop deze verplichtingen kunnen worden opgelegd;
> De wijze van bijeenroepen van de algemene vergadering;
> De wijze van benoeming en ontslag van bestuurders;
> De bestemming van het batig saldo van de vereniging ingeval van ontbinding; of de wijze waarop die bestemming moet worden vastgesteld.

Interne organisatie vereniging

Het verenigingsrecht regelt zaken die betrekking hebben op de interne organisatie van de vereniging, en ook op de verslaglegging en de financiële verantwoording tegenover leden en derden. Alle leden samen vormen de algemene vergadering. De algemene vergadering heeft belangrijke bevoegdheden in de vereniging. Ieder van de leden heeft daarin ten minste één stem. Bij hele grote verenigingen, zoals de ANWB en de Consumentenbond, zou stemming door alle leden niet werken. Dat wordt in de regel dan ook opgelost door de algemene ledenvergadering samen te stellen uit afgevaardigden van de leden (een ledenraad).

Aansprakelijkheid bestuurders vereniging

Elke bestuurder moet zijn bestuurstaak behoorlijk vervullen. Deze wettelijke regel geldt bij de beoordeling van mogelijke aansprakelijkheid van bestuurders tegenover de vereniging. De wet stelt dat het bestuur collectief aansprakelijk is als de vereniging wordt geschaad door onbehoorlijk bestuur en dit aan het bestuur kan worden verweten. Ieder jaar moet de ledenvergadering het jaarverslag en het gevoerde beleid goedkeuren. Nadat dit is gebeurd, geldt die collectieve aansprakelijkheid van het bestuur niet meer. Als de vereniging failliet zou gaan, kan de faillissementscurator de (ex-)bestuurders bij onbehoorlijk bestuur aansprakelijk stellen.

Inschrijving vereniging

Alle verenigingen die bij notariële akte zijn opgericht en dus volledige rechtsbevoegdheid hebben, moeten worden ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel. Ook moet daar een notarieel afschrift van de statuten ter inzage worden neergelegd; de persoonlijke gegevens van de bestuurders moeten in het register worden ingeschreven, evenals van diegenen die volgens de statuten nog meer bevoegd zijn de vereniging te vertegenwoordigen. De inschrijving moet actueel zijn. Een bestuurswisseling moet u opgeven aan de Kamer van Koophandel.

Geldmiddelen vereniging

De contributies van de leden vormen meestal de voornaamste bron van inkomsten van de vereniging. Maar er zijn ook andere mogelijkheden: donaties, subsidies, legaten, schenkingen en dergelijke. Het is verstandig om ons bij schenkingen of legaten om advies te vragen, in verband met eventuele schenkings- en successierechten.

Stichtin

In tegenstelling tot de vereniging is het de stichting bij wet verboden leden te hebben. Voor zover de stichting als doel nastreeft uitkeringen te doen (en dat is toch meestal het geval), zijn deze uitkeringen beperkt tot het ideële, sociale terrein. Het 'sociale terrein' is een ruim begrip; wij kunnen dat in overleg met u op een juridisch dek-

gen

Oprichting stichting

Een stichting kan uitsluitend worden opgericht bij notariële akte of bij testament. Elke stichting is een rechtspersoon; dat wil zeggen dat de stichting volledige rechtsbevoegdheid bezit en zelfstandig rechten en verplichtingen heeft.

Statuten stichting

De statuten van de stichting moeten op grond van de wet in de oprichtingsakte worden opgenomen. Daarin moeten in elk geval de volgende onderdelen worden opgenomen.

> De naam van de stichting met het woord 'stichting' als deel van de naam;
> De gemeente waar de stichting is gevestigd;
> Het doel van de stichting;
> De wijze van benoeming en ontslag van bestuurders;
> De bestemming van het batig saldo van de stichting ingeval van ontbinding, of de wijze waarop de bestemming zal worden vastgesteld.

Interne organisatie stichting

De stichting kent doorgaans slechts één bestuursorgaan, het bestuur. Het bestuur bestuurt en vertegenwoordigt de stichting. Het wijst zelf uit zijn midden een voorzitter, secretaris en penningmeester aan (tenzij de statuten anders bepalen). In de statuten kan de mogelijkheid zijn gecreëerd, dat de stichting registergoederen in eigendom heeft.

kende manier omschrijven. De stichting mag niet beogen (onverplichte) uitkeringen te doen aan haar oprichters of aan hen die deel uitmaken van organen binnen de stichting (zoals het bestuur). Wel mogen de oprichters of bestuurders (binnen reële grenzen) door hen gemaakte onkosten of beschikbaar gestelde tijd vergoed krijgen.

Aansprakelijkheid bestuurders stichting

Net als bij de vereniging moet ook de bestuurder zijn bestuurstaak behoorlijk vervullen. Deze wettelijke regel geldt bij de beoordeling van mogelijke aansprakelijkheid van bestuurders tegenover de stichting. De wet geeft aan dat het bestuur in principe collectief aansprakelijk is als de stichting wordt geschaad door onbehoorlijk bestuur en de bestuurders daarover een ernstig verwijt kan worden gemaakt. Als de stichting failliet mocht gaan, kan de faillissementscurator de (ex-)bestuurders aansprakelijk stellen.

Inschrijving stichting

Alle stichtingen moeten worden ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel waaronder de vestigingsplaats van de stichting valt. Daar moet ook een notarieel afschrift van de statuten ter inzage worden neergelegd. In het register moeten de namen en verdere gegevens van bestuurders worden ingeschreven, evenals van diegenen die volgens de statuten bevoegd zijn de stichting te vertegenwoordigen. De inschrijving in het handelsregister moet actueel zijn. Dus een bestuurswisseling moet u opgeven aan de Kamer van Koophandel.

Geldmiddelen stichting

De wet schrijft niet voor hoe de stichting aan haar geldmiddelen komt (denk aan donaties, subsidies, legaten, schenkingen en dergelijke). Het is verstandig om ons bij schenkingen of legaten te raadplegen in verband met eventuele schenkings- en successierechten. De stichting zal in ieder geval enig vermogen moeten hebben. De officier van Justitie kan anders de rechter om ontbinding verzoeken wegens onvoldoende vermogen. Ook hierover kunt u ons raadplegen.

Statutenwijziging stichting

Alleen als de statuten van de stichting die mogelijkheid bieden, kan het bestuur besluiten tot een statutenwijziging. Soms kennen de statuten deze optie niet. Is een wijziging toch noodzakelijk, dan kan de rechtbank op verzoek van de oprichter, het bestuur of het Openbaar Ministerie de statuten aanpassen. De rechter zal hiertoe overgaan als ongewijzigde handhaving van de statuten zou leiden tot gevolgen die men bij de oprichting redelijkerwijs niet zou hebben gewild.

Ontbinding/opheffing stichting

Er bestaan verschillende redenen om een stichting te ontbinden:

> Het bestuur besluit de stichting te ontbinden;
> Het vermogen van de stichting is onvoldoende en een belanghebbende of het Openbaar Ministerie verzoekt de rechtbank om de stichting te ontbinden;
> Het doel van de stichting kan niet meer worden bereikt en wijziging van het doel komt niet meer in aanmerking.

Verschillen vereniging-stichting

Een schematisch overzicht van de verschillen tussen de vereniging en de stichting staat op onze website.

Stappen plannen

Wij beschikken over diverse 'stappenplannen', die u snel duidelijk maken welke acties moeten worden ondernomen in situaties rond relatie- en samenlevingsvormen, huis en hypotheek, erven en schenken, bedrijf, vereniging en stichting.

U kunt deze bij ons opvragen of rechtstreeks op onze site bekijken.

Als **familienotaris** adviseren wij bij alle belangrijke momenten in uw leven: samenwonen, trouwen en (klein)kinderen krijgen. Mooie momenten zijn er om vast te houden, zo lang mogelijk. Het liefst ook met de zekerheid dat er – als u er niet meer bent - uiteindelijk gebeurt wat u voor ogen hebt.
Ook op minder mooie momenten staan wij voor u klaar. Bijvoorbeeld met de nalatenschapbehandeling.
Als **huisnotaris** zorgen wij dat u van het huis van uw dromen eerst de feiten kent en dan pas koopt. Feiten als een olietank, verontreinigde grond of asbest in het huis kunnen vervelende gevolgen hebben, die u maar beter voorkomt.
Als **bedrijfsnotaris** hebben wij oog voor uw belangrijkste doel: winst maken. Wij helpen u bij een goed evenwicht tussen fiscale en juridische gevolgen van rechtsvormen en een duidelijke afweging tussen zakelijke én privé-belangen.

U bent van harte welkom op ons kantoor. Wij bieden u advies op uiteenlopende terreinen. Wij zijn u zorgvuldig en efficiënt van dienst en bieden u uiteindelijk met de juiste notariële regeling op maat de zekerheid die u van ons verwacht.

Van Elten • Van de Griend
Netwerk Notarissen

Ons advies aan u en uw akte altijd gebaseerd op de laatste wetswijzigingen en andere ontwikkelingen
> Goed leesbare akten
> Uw belangen zorgvuldig en efficiënt behandeld
> Inzicht in de werkzaamheden die wij voor u verrichten

C.J. van Houtenlaan 14, 1381 CP Weesp
T (0294) 41 31 31
E info@notarisweesp.nl

www.notarisweesp.nl

Colofon
Uitgave: oktober 2008
Nr.: 0100_104
Netwerk Notarissen Centrale Organisatie

Deze brochure geeft u algemene informatie over het genoemde onderwerp. Door het algemene karakter van de informatie kan de brochure onvolledig zijn. Hoewel we bij de samenstelling van deze brochure zorgvuldig te werk zijn gegaan, kunt u geen rechten ontlenen aan de inhoud daarvan. De inhoud van de brochure mag niet worden beschouwd als een persoonlijk advies; de toepassing hangt af van ieders persoonlijke situatie.

Wij stellen ons niet aansprakelijk voor eventuele schade ontstaan door onjuiste en/of incomplete informatie in deze brochure. Om u optimaal te kunnen adviseren hebben we inzicht nodig in uw persoonlijke situatie. We nodigen u daarom van harte uit voor een gesprek op ons kantoor.